

Viieeurone võlg võib kasvada kordades suuremaks

Tarbijakaitseametisse pöörduvad sageli tarbijad, kes on saanud teate inkassoettevõtelt võlgnevuse kohta, mille olemasolust ei olnud tarbija teadlik. Amet kutsab üles tarbijaid hoolitsemisele, et on esitanud enda korrektsed kontaktandmed ja ühtlasi juhib ka võlausaldajate tähelepanu nõude tõendamise kohustusele.

Olukorras, kus tarbija ei täida sõlmitud lepingust tulenevat kohustust, näiteks jätab tasumata ostuarve, on võlausaldajal õigus nõue võlgniku nõusolekust hoolimata loovutada inkassoettevõttele. Inkassofirmad tegutsevad üldiselt kahel alusel – nad kas on omandanud võlausaldajalt nõude ja saanud seeläbi ise võlausaldajaks või on võlausaldaja volitanud neid võlausaldaja eest võlgu sisse nõudma. Tasub teada, et nõude loovutanud võlausaldaja peab uuele võlausaldajale andma üle nõuet ja muid kohustusi tõendavad dokumendid.

Inkassofirma peab tõendama nõuet

Nõude aluseks olevates dokumentides peavad kajastuma nõude tekkimine või selle sisu, näiteks lepingu dokument, millest tulenev nõue loovutati. Inkassoettevõtja on kohustatud tõendama nõude olemasolu. Lisaks tuleb vanal võlausaldajal uuele võlausaldajale edastada nõude esitamiseks vajalikku teavet, eelkõige peab edastama teavet võlgniku isiku ja elu- või asukoha, nõudele vastava kohustuse senise täitmise ning sellega seonduvate asjaolude kohta ja võimalike võlgnikul nõude suhtes eksisteerivate vastuväidete kohta.

Kui tarbija on sõlminud lepingu kauplejaga, tuleb tarbijal veenduda, et lepingus fikseeritud andmed oleksid kehtivad, näiteks nimi, aadress ja e-postiaadress. Kehtivate kontaktandmete olemasolu aitab vältida probleeme võlgnevuse sissenõudmisel. Sageli on maksehäireregistrisse või inkassosse sattumist võimalik ära hoida, lihtsalt uuendades oma kontaktandmeid. Tihti selgub, et võlgnik on muutnud oma aadressi või muid kontakte, mistõttu ei ole ta saanud kätte võlateateid.

Sissenõudmiskulud on seadusega piiratud

Seadusest tulenevalt on inkasso sissenõudmiskulud piiratud. Piir sõltub sellest, kas tarbijaga sõlmitud leping on veel kehtiv või enam mitte ning võla suurusest.

Sissenõudmiskulude piir lepingu kehtivuse ajal on iga tähtjaks täitmata rahalise kohustuse eest, näiteks iga tasumata arve, maksegraafiku osamakse jne, võimalik tarbijalt nõuda 5 euro suurust sissenõudmiskulu. Eelnevalt tuleb inkassofirmal tarbijale saata täitmata rahalise kohustuse kohta tasuta teatis.

Pärast lepingu lõpetamist on võimalik nõuda tarbijalt sissenõudmiskulusid järg-

nevate piirmäärade ulatuses: kuni 500 euro suuruse nõude korral on sissenõudmiskulud kuni 30 eurot, 500-1000 euro suuruse nõude korral kuni 40 eurot ning üle 1000 euro suuruse nõude korral kuni 50 eurot. Kulude hulka loetakse kõik kulud, mida ettevõtte peab tegema, et saada võlgnikult raha kätte – võlgnikule helistamine, meeldetuletuskirjade saatmine jne. Lisaks on tarbijal õigus küsida võlgnevuse sisu, kui suur on sissenõudmiskulud, põhivõlgnevus jne.

Kui tarbijale on esitatud alusetu võlanõue, tuleks nõue vaidlustada edastades inkassoettevõttele kirjalik vastulause. Kui inkasso nõuab endiselt nõude tasumist, kuid ei esita nõude aluseks olevaid dokumente ning tarbija on veendunud, et nõue on alusetu, on tarbijal õigus pöörduda avaldusega tarbijavaidluste komisjoni poole.

PILLE KALDA, tarbijakaitseameti kommunikatsiooniekspert

Nalja

"Tütrecesed, mida teile siis tuua maade ja merede tagant?"
"Misasja!? Et meie ei söidagi kausa või?"

"Kallis, kas sa auto kaevasid juba lume alt välja?"
"Juba neljanda ... aga see pole ka meie oma."

"Kallis, mida ma teen hommiku-söögiks? On jogurtit, müsli, väherasvast kohupiima ..."
"Anna siis jogurtit ja müsli ja ... midagi süüa ka."

Kas kujutate ette seda vaikust, kui inimesed räägiksivad ainult seda, mida nad teavad!

Olete kunagi mõelnud, millise niime annaks teile teie koer või kass?

SUDOKU lahend

8	5	1	4	6	2	7	9	3
9	2	4	3	7	5	6	1	8
6	7	3	8	1	9	2	5	4
7	6	9	2	5	4	3	8	1
5	4	8	7	3	1	9	6	2
3	1	2	6	9	8	5	4	7
2	9	6	1	4	7	8	3	5
1	3	7	5	8	6	4	2	9
4	8	5	9	2	3	1	8	6

MAGNETTORMID

31. jaanuari varahommikul võib esineda nõrka magnetormi ja ülejäänud nädalal nõrgemaid geomagnetilisi kõikumisi.

Nimepäevad

30. jaanuar
nimepäev - Gea, Irja, Irje, Jürja, Jürje

31. jaanuar
nimepäev - Meeland, Meelik, Meelis, Meelit, Meelitu, Meelo, Meelu

1. veebruar
nimepäev - Berit, Birgit, Birgitta, Birgot, Birje, Brigitta, Brit, Brita, Gita, Piret, Pireta, Pirgit, Pirja, Pirje, Prita

2. veebruar - Künnapäev, Tartu rahulepingu aastapäev
nimepäev - Leegi, Säde

3. veebruar
nimepäev - Hubert, Hugo, Huko

4. veebruar
nimepäev - Arma, Armi, Armiida, Gilbert, Meida, Miida

5. veebruar
nimepäev - Agaate, Agatha, Aet, Aita, Ita, Iti

Tallinn hakkab maksma matusetootust

Tallinna linnavalitsus saatis linnavolikogule täiendatud määruse "Sotsiaaltoetuste maksmise tingimused ja kord", millega kehtestatakse universaaltoetusena ka matusetootus. Tallinna abilinnapea Tõnis Mölder sõnul saab matusetootuse suurus olema 250 eurot.

"Kui varasemalt oli võimalik taotleda matuste korral ainult sissetulekust sõltuvat toetust, siis sellest aastast on matusetootus lisatud ka universaaltoetuste alla. See tähendab, et matusetootust saavad taotleda hakata kõik, kes korraldavad matust isikutele, kes lahkusid meie hulgast alates 1. jaanuarist 2018 ning kelle viimane elukoht rahvastikuregistri andmetel oli Tallinna linn," sõnas Mölder.

Mölder sõnul saab taotlusi esitada 3 kuu jooksul ning seda ka tagasiulatavalt kolm

kuud alates toetuse maksmise algusest. "Kõigi eelduste kohaselt jõuab määrus linnavolikogule kinnitamiseks 8. veebruaril ning seejärel hakkab linn maksma nõuetekohase taotluse esitanud inimestele toetust 10 tööpäeva jooksul," ütles abilinnapea Mölder.

Toetust saab taotleda tuues taotluse lahkunu elukohajärgsesse sotsiaalhoolekande osakonda või Tallinna Perekonnaseisuametisse, saata see nimetatud asutustesse posti või digitaalselt allkirjastatud e-kirja teel. Taotluse vormi saab Tal-

linna kodulehelt alates veebruari algusest.

Koos taotlusega tuleb esitada surma tõendav dokument. Taotluse allkirjastamisega kinnitab taotleja, et korraldab matused ja kannab tsiviilõiguslikku vastutust teiste isikute toetuse taotlemise õigust omavate isikute ees. Toetuse taotleja elukoht ei pea rahvastikuregistri andmetel olema Tallinna linn.

Kui toetust taotleja ei ole surnuga sugulane või tema elukoht rahvastikuregistri andmetel ei ole sama surnu viimase elukohaga, märgitakse taotluses, miks taotleja matused korraldab. Sotsiaalhoolekande osakondadel ja Tallinna Perekonnaseisuametil on õigus nõuda matuste korraldamise kohta täiendavaid tõen-

deid. Matusetootus makstakse 10 tööpäeva jooksul nõuetekohase taotluse esitamisel.

Matusetootus sätestatakse sotsiaaltoetuse liigina, sest riigieelarvest eraldatakse toetusfondi kaudu kohaliku omavalitsuse üksustele vahendid matusetootuse maksmiseks.

Koos riikliku matusetootuse seaduse kehtetuks tunnistamisega otsustas riik eraldada vahendid matuste korraldamisega seotud kulude katmiseks riigieelarvest toetusfondi kaudu kohaliku omavalitsuse üksustele. Toetuse eesmärk on matusetootuste kulude osaline katmine. Riikliku matusetootuse seaduse kohaselt loetakse matuse korraldamise kuludeks lahkunu transportimise, tuhanastamise või matmise kulu. **Allikas: www.tallinn.ee**

Kes on psühhiaater, kes on psühholoog, kes on psühhoterapeut?

Algus 23. jaanuari Terviselehes

Saade "Mõtle Tervelt!" on mõeldud selleks, et avada meditsiini erinevaid aspekte, tutvustada inimestele seda, kuidas üks või teine valdkond meditsiinis toimib ja mis asi on terviklik ravi. Psühhiaatria sai esimeseks teemaks valitud selle tõttu, et pime aeg tekitab paljudel tumedaid mõtteid ja erinevad vaimsed hädad löövad välja just pimedal ajal.

Saatesse on kutsunud psühhiaatrid Dr Kati-Riin Simisker ja Dr Meeri Pennar. Küsib Marek Strandberg.

Kas antidepressandid on täpispisravimid? Teame täpselt, mis on antibiootikumi fookus, kuid kui täpselt on teada psühhiaatriliste ravimite fookus?

Depressioonile on erinevaid hüpoteese. Sellest lähtuvalt me ootame, et ravimid üht või teist seal ajus toimetaksid. Antidepressandid mõjutavad eeskätt serotoniini, dopamiini ja

noradrenaliini ainevahetust ja keemilist tasakaalu ajus. Antidepressandid mõjutavad neid virgatsaineid erinevalt. Kuid ravimi määramine on tegelikult ikkagi kliiniline kunst.

Kui sageli loete selle kunsti valdkonda kuuluvaid teadusartikleid ajast ja ravimite mõjust?

Teadus on see, millest me lähtume. Teine asi on kogemuslik pool, mis juurde tekib. Aga need ikkagi üldiselt ühtivad. Teadusuuringute baasil on ju välja töötatud ravijuhised ja tänapäevane psühhiaatria põhineb ravijuhenditele.

Psühhiaatria kui ajuga tegelev valdkond on pidevas muutumises?

Absoluutselt! Uut infot avaldatakse teadusajakirjanduses. Samas on seda väga põhjalikult uurida selleks, et ravijuhendeid muuta või uusi suundi algatada – kõik peab olema ikkagi hästi kontrollitud ja põhjendatud. Samamoodi tehakse

ka psühhiaatriliste häirete klassifikatsiooniga – hinnatakse ümber, tekib uusi diagnoose, midagi paigutatakse erinevatesse rühmadesse.

Kui palju on tulnud muuta arusaama ühest või teisest ravimeetodist või ravisuunast?

Praegu tuleb pähe ainult laste ja noorukite psühhiaatria Aspergeri diagnoos. Kasutame lihtsalt mõisteid pervasiivsed häired ja autismispekter...

Aga need on küsimused diagnoosidest, mitte niivõrd ravimeetoditest?

Kui ravim on osutunud mingis uuringus näiteks tõhusaks teise psühhikahäire raviks, siis loomulikult kasutame. Ega siis katsetused ei lõpe ravimi turuletulekuga! See on konverentside ja teaduskogunemiste põhiteematika.

Kui palju on Eestis ravi ja tuge vajavaid patsiente?

Iga viies vähemalt! Meie näeme muidugi ainult neid, kes

tulevad vastuvõtule. Puudujätk on võib-olla kõige suurem just laste ja noorukite osas. Näiteks Inglismaa statistika ütleb, et seal kannatab 15-20% lastest ja noorukitest vähemalt korra erinevate psühhikahäirete all. See on kindlasti kõige suurem kitsaskoht. Tegelikult ka perearstid ja muud spetsialistid kasutavad psühhiaatrilisi ravimeid ja ravivad psühhikahäireid. Suur osa psühhikahäiretest saab ravitud perearstide poolt. Eestis on selline unikaalne võimalus, et inimene saab ka psühhiaatri juurde tulla otse ilma saatekirjata.

See on kindlasti ka üks levinud müüte, et on vaja kuskile minna, seletada, siis saada saatekiri ja alles siis saab tulla?

Kui me vaatame oma põhjannaabreid, siis tegelikult seal tuleb psühhiaatri juurde pääsemiseks tõesti esmalt käia üldarsti juures tervisekeskuses ja alles siis, kui esmane hindamine tehtud ja leitud, et ta

tõesti vajaks suunamist psühhiaatri juurde, saab edasi.

Meil on see lihtsam?

Kindlasti! See võib olla ka põhjus, miks on meil väga pikad järjekorrad ja psühhiaatriline abi võib olla kättesaamatu. Suur hulk inimesi võiks olla ravitud oma perearsti poolt. Soomes on patsient enne, kui ta saadetakse näiteks depressiooni või ärevushäirega psühhiaatri juurde, proovinud vähe-

malt ühte-kahte preparaati. Prantsusmaal võib aga neurokirurgi juurde minna ilma saatekirjata. Igasuguseid kurioosumeid on. Ma arvan, et laste ja noorukite ravis on kõige suurem puudujätk.

Kuku raadio eetris on uus saade "Mõtle tervelt!" Kuulajatel aitab tervelt mõelda 4Kliinik. Saatke küsimusi järgmisesse saatesse e-maili aadressil: motle.tervelt@4kliinik.ee Vastame teile!